

NATALIE DIAZ

A réz elkapása

(CATCHING COPPER)

A fivéreimnél van egy lövedék

Olyan fényes pórázon
tartják, mint
egy véres ostort.

A fivéreim sántítva
sétáltatják a lövedéket –
kapocs a csípőcsontban.

Fivéreim lövedéke
egy matekzseni, csupa geometria,
távolból csupán egy méhecske
és a fullánkja. Olyan, mint egy méh.
Látnotok kellene a fivéreim lövedékét,
fésűt harap ki
az édes dolgokból.

A fivéreim állandóan
elveszítik a lövedéket –
amikor a lövedék eltűnik,
üt egy rést.

A fivéreim átkutatják a házat
és a testüket a lövedék után,
miközben egy apró vörös szellem nyöszörög.

Egy idő után a fivéreim elkezdtek szólongatni,
Lövedék! Ide! Gyere, ide!
És a lövedék futva, süvítve jön.
A lövedékük mindig visszamegy
hozzájuk. Amikor a lövedék

Natalie Diaz (sz. 1978) Pulitzer-díjas (2021) latin-amerikai és mojave indián származású amerikai költő, az Akimel O'odham törzs tagja. Jelenleg az Arizonai Állami Egyetem docense. Nyelvőrző és a nyelvi sokszínűség fontosságát előmozdító pedagógus. A fenti versek alapjául a költő *Postcolonial Love Poem* (Graywolf Press, 2020) c. kötete szolgált.

visszamegy hozzájuk,
üt egy rést.

A lövedékükhöz képest
a fivéreim elég lassúak,
mert a lövedékük mindig siet,
és meg akar szabadulni az ólomtól.

Fivéreim lövedéke a vörös szőnyeghez
öltözött,
rész zakót húzott.
Fivéreim óva intik lövedéküket
Óvatosan, ne sebezzen meg senkit
torkolattüzeddel.
Fivéreim
egy sötét zsákutcában,
a sarki bolt mélyhűtője előtt,
autójuk utasülésén,
a táncparketten diszkógömb-fényben
megcsókolják lövedéküket.
Fivéreim lövedéke
viszonozza a csókot.

Fivéreim breaktáncolnak
lövedékükért – rángatóznak
búzsós lábaikkal. Pattognak,
záródnak, puffannak
lövedékükért,
vonaglanak a földön. Ez a
tekerő féreg, így hívják a fivéreim.
Fivéreim átmennek féregbe
lövedékükért.

Fivéreim lövedéke nyilvántartásba van véve,
úgy, mint más betűkből álló lövedék – van neki egy PD²,
egy CIB³, egy GSW⁴, amennyiben szerencsések
van egy EMT⁵, amennyiben nem, egy Triple 9⁶,

² Police Department – Rendőrség

³ Combat Infantryman Badge – Gyalogsági harcászati jelvény

⁴ Gunshot wound – Lőtt seb

⁵ Emergency Medical Technician – Sürgősségi orvosi asszisztens

⁶ Officer down – Lelöttek egy rendőrt

egy DNR⁷, egy DOA.⁸

A fivéremeim soha nem hívnak rendőrt
a lövedékre, inkább szövetséget kötnek
lövedékükkel szívükön, hasukon
és torkukon kezükkel.

Fivéremeim azt állítják, hogy meghalának
lövedékükért. Ha a fivéremeim meghalának
elveszne a lövedék.

Ha a fivéremeim meghalának
eleve nem lenne lövedék –
csak élő fivérekért van a lövedék.

Fivéremeim úgy etették lövedéküket,
mint ahogy a bikák Zeust,
egy máglyán égve, saját combjukat
zsírba csavarva. A fivéremeim
térdre ereszkednek, meghajolnak
az aszfalton, földre borulnak
a betonon lövedékükért.

*Azért prófétának nem igazán
neveznénk a lövedékünket,
mondták a fivéremeim.*

Bár fivéremeim lövedéke
mindig úgy fénylik,
mint egy éjszakai templom.
Ez teszi szentté fivéremeimet.

Mondhatnánk, hogy fivéremeim
lövedéke megtisztítja őket,
ugyanúgy, ahogy a vöröshangyák
kimossák egy döglött prériefarkas
szemgödrének üres fehér csészéjét.
Igen, a fivéremeim lövedéke
megtisztítja őket, felkészíti őket
isten elé lépni.

⁷ Nature Conservation Officer – Természetvédelmi felelős

⁸ Dead on arrival – Érkezéskor halott.

Manhattan egy Lenape⁹ szó

(MANHATTAN IS A LENAPE WORD)

December van, és bátornak kell lennünk.

A mentőautó fényrózsája
virágzik az ablakon.
Szirénája segítségért kiált!
Vízként szétnyíló selyem-vörös árnyék
combja gyümölcsösében.

Ő jöjjön a zöld éjszakában, az oroszlán.
Füstölgő számmal méheit altatom,
mézet mártogatok kezemmel, édeset döfve
a sötét kaptáron.
Az étkezdében eszem. Azt jelenti,
Ő az én gyarmatom.

A dolgok, amiket ismerek, nem egyszerűek.
Én vagyok az egyetlen őslakos amerikai
ennek a hotelnek a 8. emeletén,
vagy bármelyiknek.
Kinézek Manhattan egyik századfordulós épületének
ablakán.

Manhattan egy Lenape szó.
Még az órát is fel kell húzni.
Hogyan fordulhat át egy évszázad, egy szív
ha senki sem kéri? *Hová tűnt
az összes őslakos?*

Ha ott vagy, ahol vagy, akkor hol
vannak azok, akik nincsenek itt? Nem itt.
Ezért van az, hogy ebben a városban
sok szeretőm van. Minden szerelmem
a jóvátételi szerelmesem.

Mi a magány, ha nem az elképzelhetetlen
fény lumenben mérve,
egy villanyszámla, amit ki kell fizetni,

⁹ Az algonkin nyelvcsaládba tartozó indián törzs, a mai Delaware állam őshonos lakói.

egy aranyat kereső, világító fényszórójú
három sávon átúszó taxi?
New Yorkban hajnali kettőkor mindenki
kiürült és szívességet kér.

Megint a sziréna messzehangzó süvöltése:
*Segítség! Ez azt jelenti, hogy van egy ajándékom
és az a testem, kétékezi munkával készült
istenekből és bronzból.*

Így szól: *A villám érzetét kelted bennem.*
Azt felelem: *Soha nem akarnám,
hogy ilyen fehérnek érezd magad.*
Túl késő – nem tudom elkerülni, hogy ne lássam
csontjait. Számolom a csontokat,
kezének csontjait testemben.

Az egyik csontot, félhold alakjáról
holdcsontnak hívják. Lunatus. Luna.
Néha, éjjelenként ez problémaként
emelkedik fel bennem
ez a lassú, fénylő áramlás.

Az utcai lámpa
a nyugati 29. utcában kóborló
magányos prérifarkast hívja
fényének hosszú csuklóját ajánlva.
A prérifarkas fejét felemelve válaszol,
csillagokat kiált.

Valahol New York Citytől távol,
egy amerikai drón rátalál, majd megszeret
egy testet, a sugárzó nektárt, ami után
a nagy sötétségben kutatott a kiterjedt sötétben.
Gyertyaórát csinál belőle, és gyengéden
elégtek együtt, mint az amerikai érintés
az elviselhetetlen forrósággal.

Megszólal bennem a szirének dala,
Az ő hangszálaikkal énekelem:
*Az vagyok, akit szeretek? Ez az a csillogó világ,
amire vágytam?*

Tóth Endre: Cím nélkül, 1982–1985 (akril, papír 109×99.5 cm)